

ΝΕΟΣ ΠΑΡΘΕΝΩΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

Ἀθήναι, τῆ 17 Σεπτεμβρίου 1900.

ΑΡΙΘ. 20.

Διευθύντρια ΜΑΡΙΚΑ Κ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ

Γραφείον ΟΔΟΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 39

ΑΠΟ 1^{ης} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

ΕΙΣ ΣΧΗΜΑ ΟΓΔΟΟΝ

ΔΕΚΑΕΞΑΣΕΛΙΔΟΝ

ΕΠΙ ΕΚΔΕΚΤΟΥ ΧΑΡΤΟΥ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΛΙ ΟΙ ΔΙΑΠΡΕΠΕΣΤΕΡΟΙ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΩΝ ΜΑΣ

Συνεταιρισθεῖσα μετὰ τοῦ γνωστοῦ λογίου καὶ ποιητοῦ κ. Νίκου Ζαχαρίου ἐκ Σάμου, λαμβάνω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἀναγγείλω τοῖς ἡμετέροις συνδρομηταῖς ὅτι ἀπὸ πρώτης Ὀκτωβρίου μεταρρυθμίζεται τὸ φύλλον, ἐκτυπούμενον ἐπὶ καλλιτέρου χάρτου εἰς σχῆμα ὄγδοον, δεκαεξασέλιδον, προσλαμβάνον ὡς νέους συνεργάτας, τοὺς διαπρεπεστέρους τῶν λογίων καὶ ποιητῶν μας. Σελίδες τινὲς πρὸς τούτοις θὰ ἀφιερῶσιν εἰς εἰδικὰ παιδαγωγικὰ μελέτας. Ἡ Διευθύνσις δὲν ἐφείσθη δαπάνης ἵνα εὐχαριστήσῃ τοὺς πολυπληθεῖς συνδρομητὰς τοὺς ὑποστηρίξαντας τὸ φύλλον, δι' ὃ ἐκφράζει αὐτοῖς τὴν ἀπειρον εὐγνωμοσύνην της.

Ἡ Διευθύντρια
Μαρίκα Κ. Φιλίππιδου.

ΜΥΣΤΙΚΟΝ

Τὸ ὄνομα, μὴ τὸ πῆς, τὸ ἀγαπημένο,
Τῆς κόρης ποῦ γὰρ σέναρε στεράζει·
Μὴ τὸ πῆς στὸ χαρτί, ὅταν ἡ Μοῦσα
ὀλόγαρη σὲ κράζει.

Οὔτε τὸ κῆμα ποῦ μὲ μιᾶς πέτιται
Τὸ ὄνομα γὰρ ὀβση τὸ γραμμένο·
Ὁ ὕπνος μας βαθὺς τόσο δὲν εἶνε,
Οὔτε τὸ μνήμα εἶνε καλὰ κλεισμένο.
Ἰωάννης Ν. Γουπάσης.

Στὸν ἄμμο, μπροστὰ στὸν ἥλιο, μὴ τὸ γράφῃς
Στὴν πρόσκαιρη χαρὰ σου·
Στὸν ὕπνο κι' ἂν τὸ πῆς θὲ γὰρ τὸ μάθουν
Μὲ μιᾶς τὰ ὄνειράτά σου.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΕΡΙ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑΣ ΑΡΧΑΙ

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑΣ

(Συνέχεια)

Στὸ ἄνθος μὴ τὸ πῆς, εἰς τὸν ἀέρα,
Κι' ἂν νεκρωθῆ τὸ σῶμα,
Καὶ ἀπὸ λήθη πεθάνης καμμιὰ μέρα
Οὔτε τὸ μνήμα γὰρ τὸ μάθῃ ἀκόμα.

Μετὰ τ' ἀνωτέρω δυνάμεθα συνοψίζοντες αὐτὰ καὶ ἀκριβολογοῦντες νὰ εἴπωμεν ὅτι καλλιτεχνία εἶνε (σχετικῶς, διότι ἀπολύτως θεωρουμένη ἔχει τὸν ἐν ἀρχῇ δοθέντα ὀρισμὸν) ἡ δι' ἐξωτερικῶν τρόπων παράστασις τῶν ἐνδομύχων ιδεῶν.

Οἱ φίλοι μας πιστοὶ τόσο δὲν εἶνε,
Καὶ διάκρισι τὸ λούλουδο δὲν ἔχει,
Δὲν ἔχει τὸ χαρτὶ πίστι καμμία,
Κι' ὁ ποιητὴς ξεγελασμένος τρέχει.

Δυνατὸν εἶναι ποσάκις νὰ ὑποδιαίρεσθῃ αὐτὴν ἑσάκις καὶ τὰς ἐνδομύχους ιδεῶς.

Οὐχ' ἦττον ἡ τοιαύτη ὑποδιαίρεσις δὲν εἶνε τὸσον εὐχερὴς ὅσον ἐκ πρώτης ἰσως ὄψεως φαίνεται. Διότι αἱ ἐν-

ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α1 Σ3 Υ1 Φ6.0033

ΘΥΜΗΣΟΥ

Θυμίδου, ποῦ στεκόμαστε
στοῦ карабиού τὴν πλώρη
κι' ἔβραζε γύρω ἢ θάλασσα
καὶ βούρκωναν τὰ ὄρη.

Θυμίδου τοὺς θεώρατους
γκρεμοὺς καὶ τὸ λαγκάδι,
ὅπου μαζί μᾶς εὗρισκε
πολλὲς φορὲς τὸ βράδυ.

Καὶ κύττα τόρα μάτια μου
καὶ κάτασπρέ μου κρίνε,
βουνά, γκρεμοὺς καὶ θάλασσες,
ποῦ ἀνάμεσά μας εἶνε.

Ἰω. Π. Πετρουνάκος.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΨΟΚΕΦΑΛΩΝ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘῶ:

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΑΨΟΚΕΦΑΛΟΣ

Εἰ καὶ ἐκ τῶν προτέρων καλῶς γνωρίζομεν, ὅτι πολὺ θέλομεν προσκρούσει εἰς τὴν μετριοφροσύνην σεβαστοῦ πολυμαθοῦς φίλου καὶ συμπολίτου ἡμῶν, τοῦ ποιητοῦ Ἀριστείδου Καψοκεφάλου, δημοσιεύοντες ἐνταῦθα ἱστορικὰς τινὰς περὶ τοῦ εὐγενοῦς τῶν Καψοκεφάλων οἴκου σημειώσεις, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ σταματήσωμεν ἐπ' ὀλίγον καὶ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ τούτου, ὅστις πολλῶν ἄλλων περισσώτερον τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ δικαιοῦται νὰ καταλάβῃ θέσιν ἐν τῷ ἑλληνικῷ Παρνασσῷ.

Ὁ εὐπατρις τῶν Καψοκεφάλων οἶκος ἐν Ζακύνθῳ ἀρχαιότατος τυγχάνει. Παρατρέχοντες τὰ περὶ τῆς καύσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ γενάρχου τοῦ οἴκου τούτου, — ἐξ οὗ συμβάντος καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχεν οὗτος, — διαδιδόμενα, ἀρκοῦμεθα ἀναφέροντες ἐνταῦθα γεγονότα ἐξ ἐπισήμων καὶ ἰδιωτικῶν προκύπτοντα ἐγγράφων καὶ ἐπὶ ἐποχῆς γνωστῆς, ἥτοι ἐπὶ τῆς ἐν Ἐπτανήσῳ Ἐνετοκρατίας. Ὁ Ἀναστάσιος Καψοκέφαλος τοῦ Φραγκίσκου, συμπλέων ποτὲ τῷ τριηράρχῃ Κ. Καπνίση ἐκ Ζακύνθου, πλήρης θάρρους καὶ γενναιότητος κατεδίωξεν ὑπ' αὐτὰ τὰ ὄμματα τῶν ἐχθρῶν πειρατικῶν πλοίων, τὸ ὅποιον, καίπερ πληγωθεὶς, ὀλοσχερῶς κατέστρεψεν, ἐπιστέψας οὕτω διὰ τῆς ἰκανότητός του τὸ ἐπικίνδυνον ἐκεῖνο ἀνδραγήμα, παροτρύνων καὶ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος ἐμψυχῶν τοὺς ὑπ' αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις κατόπιν περιστάσεσι, κατὰ τὴν ἀπὸ 5 Μαρτίου 1698 μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ γενικοῦ Προνοητοῦ καὶ Ἐλεγκτοῦ τῶν νήσων Ἀντωνίου Μολίνου, καθ' ἃς ἐδέησεν, ἀπόντος τοῦ τριηάρχου, νὰ διευθύνῃ αὐτὸς τὴν λιθυρνίδα καὶ ἐκτελήτῃς πολλαπλᾶς διαταγᾶς, ἃς παρ' αὐτοῦ τοῦ Μολίνου ἐλάμβανε, τυφλὴν ἐπεδείξατο ὑπακοήν καὶ προθυμίαν ἄκραν εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν διαταγῶν ἐκεῖνων, τόσῳ ἐν Ναυπάκτῳ, ὅσῳ ἐν Κορίνθῳ καὶ ἀλλαγῷ ὅπου εἶχε ταχθεῖ.

Καὶ αὐτοὶ οἱ Γενικοὶ Προνοηταὶ τῆς Ἐνετίας Φραγκίσκος Κορνέρ καὶ Δανιὴλ Δολφίνος, ὁ μὲν τῇ 10ῃ ὁ δὲ τῇ 12ῃ Νοεμβρίου 1715 βεβαιοῦσιν ὅτι ὁ Ἀναστάσιος Καψοκέφαλος ἐμπλεως ζήλου πρὸς τὴν Ἐνετικὴν Δημοκρατίαν ἐπιβίβασθεις μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίου καὶ τριάκοντα τεσσάρων ἀνδρῶν, οὓς ἐξ ἰδίων συνετήρει, ἐπὶ δημοσίου πλοίου, πολλὰ παρέσχε, κατὰ τὸν τότε πόλεμον, παραδείγματα εὐψυχίας καὶ ἀφοσιώσεως. Τοῦτο δ' ἐπιβεβαιῶν καὶ ὁ γενικὸς Προνοητὴς Ἀνδρέας Πιζάνης, ἐν ἔτος κατόπιν καὶ ἀκριβῶς τῇ 8 N)βρίου 1716, προσέθετεν, ὅτι ὁ αὐτὸς Καψοκέφαλος ἐπιβὰς καὶ αὐτὸς ἰδιωτικοῦ πλοίου, ὡς πλοίαρχος, μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίου καὶ δεκαπέντε ἀνδρῶν, ἤρως ἐν συγκρούσει μετὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἀνεδείχθη. Κατὰ δὲ τὴν πιστοποίησιν τοῦ ἀνωτέρου Ἀνδρέου Πιζάνη ἀπὸ 4 Ὀκτωβρίου ἐπιβὰς καὶ πάλιν ὁ Καψοκέφαλος μετὰ δώδεκα ἀνδρῶν τοῦ πλοίου «Ἵγεία» (Salute) καὶ ναυμαχήσας πρὸς τὸν ἐχθρὸν ἐπληρώθη εἰς τὸ πρόσωπον, φρονεθέντων καὶ τεσσάρων τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἀνδρῶν.

Ὅθεν καὶ ἡ Ἐνετία τὰς σπουδαίας ταύτας τοῦ Καψοκεφάλου ὑπηρεσίας ἀναγνωρίσασα καὶ δικαίως ἐκτιμήσασα ὡς καὶ τὴν ἀφοσίωσιν καὶ γενναϊότητά του ἀπένειμεν αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἀπογόνους του αἰωνίως, διὰ τοῦ ἀπὸ 9 Ἀπριλίου 1718 Διατάγματος τῆς Γερουσίας, τὸν βαθμὸν καὶ τίτλον τοῦ Κόμητος (Comte) παραχωρήσασα ἅμα καὶ τινὰ αὐτῷ κτήματα ἐν τῇ τοποθεσίᾳ Λιβάδι τῆς Ζακύνθου, σὺν ἑκατὸν βατσελλοῖς σίτου ἐτησίως.

Τέκνα τοῦ ἤρως Ἀναστασίου Καψοκεφάλου, ἀποθανόντος τῷ 1748, ἐγένοντο οἱ: — Φραγκίσκος (1707) καταγραφεὶς ἐν τῷ λόχῳ τοῦ Domenico Pozzo di Borgo τῇ 1 Ἀπριλίου 1727, εἶτα ἐν τῷ τοῦ Ἰωσήφ Zanoni τῷ 1742, ἐν τῷ τοῦ Ἀγγέλου Giansich τῷ 1744 καὶ ἐν ἄλλοις βραδύτερον, — Ἀντώνιος, ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς, διορισθεὶς διὰ τῆς ἀπὸ 29 Δ)βρίου 1739 διαταγῆς τοῦ γεν. Προνοητοῦ Γεωρ. Γρυμάνη, δημόσιος ταμίας ἐπὶ τῶν δημομενῶν περιουσιῶν, ἀντὶ τοῦ πατρὸς του διορισθέντος καὶ μὴ ἀποδεχθέντος τὴν θέσιν ταύτην, καὶ κατόπιν ἐπὶ 40 ἔτη ὑπηρετήσας ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν ἀγροτικῶν θειριστῶν, ἀποθανὼν δὲ κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1770, — Νικόλαος (1714) καὶ — Γεώργιος (1727 — 1816).

Τοῦ Γεωργίου τούτου, ἐπιζήσαντος τῶν ἄλλων ἀδελφῶν καὶ κληρονομήσαντος αὐτοῦς, τέκνα ἐγένοντο οἱ: — Γάμπαρας (1755 — 1811), Φραγκίσκος, (1763 — 1824) καὶ Ἀναστάσιος (1765 — 1834). Ἐκ τοῦ Φραγκίσκου νυμφευθέντος τὴν Ρεγγίναν Ρώσση, ἐγεννήθη ὁ Γεώργιος (1813 — 1892), ὁ νυμφευθεὶς (1831) τὴν Διονυσίαν I. Βρυώνη, ἐξ ἧς ἐγεννήθησαν οἱ Φραγκίσκος (1834 — 1895) ὑποδικηγόρος καὶ τατῆς τοῦ εὐπατριδοῦ δικηγόρου Νικολάου (1863) ἐξ οὗ νυμφευθέντος τὴν Μαρίαν Τσιλιάνη, ἐγεννήθη υἱὸς Φραγκίσκος, (1897), — Ἀριστείδης (1836), — Ἰωάννης (1839), — Ἀντώνιος (1847) ὁ ἐκ τῆς Ἰωάννας Α. Βλάχου γεννήσας τὸν Γεώργιον (1875)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΙΑ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ἀγιογράφον, νυμφευθέντα τὴν Λαμπρινὴν Α. Κλάδην καὶ —Κωνσταντῖνος (1852) ὁ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν θεραπεύων τὰς Μούσας.

Ὁ Ἀριστείδης ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῇ 4 Δ θρίου 1836. Παῖς ὢν ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα γράμματα ὑπὸ τῶν Σπυρίδωνος καὶ Ἰωάννου ἀδελφῶν Ἰόρκου, ὅτε, τοῦ σχολείου αὐτῶν διαλυθέντος, ἐμάθητευσεν παρὰ τῷ ιστοριογράφῳ Π. Χιώτῃ μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, ὅτε ἀποσυρθεὶς ἐκείθεν ἐφοίτα ὡς ἀκροατῆς μᾶλλον εἰς τὸ Λύκειον Ζακύνθου παρὰ τῷ διαπρέποντι τότε ἐκ Βοωνίας καθηγητῇ Α. Μαρτζώκῃ. Οὕτως ἐξεπαιδεύετο ὁ Ἀριστείδης, ὅτε, κατὰ τὸ 16ον τῆς ἡλικίας του ἔτος, ἐνεφανίσθη πρῶταν τιὰ τῆς ἀνοίξεως, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἰδίου ποιητοῦ, ὡς ποτε εἰς τὸν πολὺν Βερανζέρον, ἀκτινοβόλος ἢ μουσα Καλλιόπη, ἥτις προσμειδίῳσα ἐδωρήσατο αὐτῷ τὸν ποιητικὸν οἶστρον, ἔκτοτε δὲ καὶ ἤρξατο γράφων στίχους ποιητικούς.

Ἐν ἔτει 1860 γαλθανισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἐπτανήσου ἐνθουσιασμοῦ, ἐδημοσίευσεν εἰς γλῶσσαν δημῶδη ποίημα, δι' οὗ παρώτρυνε τοὺς ριζοσπάστας βουλευτάς, ἵνα φανῶσιν ἐν τῇ Ἰονίῳ Βουλῇ ἄξιοι ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐκλέξαντος αὐτοὺς λαοῦ καὶ ὑποστηρίξωσι τὸ τῆς Ἐνώσεως ζήτημα. Διὰ τὸ ποίημα τοῦτο, τὸ δημοσιεύθη ὑπὸ ἀγγλικῆν προστασίαν τῶν νήσων, πολλῶν ἔτυχεν ἐπαίνων ἐκ μέρους τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ. Καὶ κατὰ τὸ 1864, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπὶ τῶν φρουρίων τῆς Ἐπτανήσου ὑψώσεως τῆς κυανολεύκου, ἐδημοσίευσεν ποίημα, οὗ ἡ ἀνάγνωσις προῦκάλει τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐκτοτε δὲ ἐξηκολούθησε δημοσιεύων διάφορα ποιήματα ἐν ἐφημερίσιν καὶ περιοδικῶν λίαν εὐχαρίστως καὶ μετ' ἐνδιαφέροντος πάντοτε ἀναγινωσκόμενα.

Ὡς ποιητὴς ἐξεταζόμενος ὁ Ἀριστείδης Καψοκέφαλος φέρει πλούσιον τὸ τάλαντον τῆς ποιητικῆς ἐμπνεύσεως, ὡς φύσει ποιητῆς, ἀλλ' ἔγραψεν εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ φύσις δὲν ἐγαλιναγωγεῖτο ὑπὸ τῆς τέχνης. Ὑπῆρξαν ἐν Ζακύνθῳ ἐποχαὶ τόσῳ ποιητικαί, ὥστε καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐνεθουσίαζε τοὺς πολλοὺς καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς ἐκεῖνος, ὁ ἀποτυπούμενος εἰς στίχους, ἀπερρόφα πᾶσαν πρὸς τὸ τεχνικὸν τῆς ποιήσεως μέρος προσοχὴν. Μία τοιαύτη ἐποχὴ ἠδίκησε τὸν Καψοκέφαλον, ὅστις, καίπερ γεννηθεὶς ποιητῆς καὶ πολλοὺς ποιητικωτάτους στίχους γράψας, ἠρέσθη εἰς τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν ἐμπνευσιν, παραμελήσας τὴν τέχνην καὶ τὴν φόρμαν. Ἀλλὰ μετ' ὄλην τὴν ἑλλειψιν ταύτην, ἥτις, ὡς ἤδη ἐρρήθη, δέον ν' ἀποδοθῇ εἰς τὰς καθ' ἃς ἔζησε καὶ ἔγραψε ποιητικὰς ἐποχὰς, οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὸν ποιητικὸν χαρακτῆρα καὶ τὸν ποιητικὸν σχηματισμὸν τοῦ Καψοκέφαλου, διαφανόμενα εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ τὰ ποιητικά. Τὰ ποιήματα «Διὰ δύο ἀδελφαί» καὶ αἱ «Αἰαρινήσεις» δὲν εἶνε μικρὰς τινος ἀξίας ἔργα, περικλείοντα καὶ φαντασίαν καὶ λυρισμὸν. Οὕτως ὁ Καψοκέφαλος, ἐμπνευσμένος ποιητῆς καὶ μελετηρότατος, ἀντιπροσωπεύει ἐν Ζακύνθῳ μίαν ἐποχὴν ποιητικὴν, ἥτις ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ τῆς εἰς πᾶν ἔστω

καὶ μικρὸν, κατέλειπε μόνην τὴν φαντασίαν ἐργαζομένην καὶ παρημέλει τῆς τέχνης τὰς ἀξιώσεις. Ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως μειοὶ τὸν ποιητικὸν τοῦ Καψοκέφαλου σχηματισμὸν, διότι οὗτος, εἰ καὶ δὲν ἠκολούθησε τὴν πρῶτον τῆς τέχνης, ὡς οἱ ποιηταὶ μας ἀδελφοὶ Μαρτζώκῃ, ὁ Ἰ. Τσακασιάνος καὶ ὁ νεαρὸς ὄσω καὶ τρυφερὸς ποιητῆς μας κ. Ἰ. Τσιλιμίγκρας, ἐν τούτοις ἔγραφον ὅτι ὑπηγόρευεν αὐτῷ ἡ καρδιά μετὰ τὴν ἀγνότητα ἐκείνην τῶν παλαιτέρων ἐντυπώσεων καὶ τὴν ἀναζητήσιν τῶν πολυσυνθέτων ποιητικῶν λέξεων, μία τῶν ὁποίων πολλάκις κατέχει ὀλόκληρον μέτρον ὀλοκλήρου στίχου. Ἀλλ' ἡ ἐποχὴ ἐκείνη φαίνεται ἀρεσκομένη εἰς τὴν σχολὴν, ἀφ' ἧς ὁ Καψοκέφαλος δὲν ἀπεμακρύνθη καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, καθ' οὓς καὶ ἔγραψε καὶ ἐδημοσίευσεν οὐχὶ μικροῦ λόγου ποιήσεις.

Ὁ Καψοκέφαλος κατέχει πλουσιωτάτην συλλογὴν ἀνεκδότων ποιημάτων καὶ πιστοτάτων μεταφράσεων, ἐὰν δὲ ταῦτα μετὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων ἐδημοσιεύοντο ὁμοῦ, ὀγκῶδες θ' ἀποτελεῖτο ἔργον ἐκ πενήτηντα καὶ πλέον τυπογραφικῶν φύλλων. Δυστυχῶς καὶ διὰ λόγους εὐνοήτους ἀδυνατεῖ νὰ ἐκδώσῃ ταῦτα, δι' ὧν ἰκανὴν θὰ προσέθετε φήμην εἰς τὸ ὄνομά του· διότι, ἐν ἡ ἐποχῇ ζῶμεν ὀλίγιστοι μὲν εἶνε οἱ λάτρεις τοῦ καλοῦ καὶ ὠραίου, ἄμετροι δὲ οἱ τῆς ὕλης προσκυνηταί.

Ὁ Καψοκέφαλος ἐργάζεται μετ' ὄλην τὴν ἐνέργειαν καὶ ζέσιν τῆς νεότητος, τῆς φρονίμου νεότητος, ἥτις εὐχάριστον ἐπιφυλάσσει τὸ γῆρας. Ὁ εἰς αὐτὸν ἀτενίζων νομίζει ὅτι ἔχει πρὸ αὐτοῦ νεανίαν. Σχηματίζας ἰδανικὸν κόσμον ζῆ εὐχαρίστως ἐν αὐτῷ, ἡ δὲ καρδιά του, ἡ καρδιά ἥτις οὐδέποτε γηράσκει ἐνόσω τρέφει τὰς εὐγενεῖς αὐταπάτας παρελθούσης τινὸς ἐποχῆς εὐδαίμονος, ἔχει μεταβληθῆ εἰς ἀγιαστήριον, ἔνθα καίεται λιθανωτὸς εἰς τὴν πατρίδα, τὴν θρησκείαν, τὸν ἔρωτα, εἰς ὅ,τι καλὸν καὶ ὠραῖον ἐν τῇ φύσει ὑφίσταται. Τοιοῦτος ὁ ποιητῆς Ἀριστείδης Καψοκέφαλος, περὶ οὗ πολλὰ ἠδυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν καὶ ἐν ἄλλῃ περιστάσει ἐκτενέστερον θέλωμεν διαλάβει.

Ζακύνθος 1900.

Λεωνίδας Χ. Ζώνης

Σημειώσεις. Καὶ ἕτερος Ἀναστάσιος Καψοκέφαλος διέπρεψε, κατὰ τὸ 1600, ἐπὶ γλωσσομαθείᾳ, διατρίψας ἐν Ἐνετίᾳ ἐπὶ πολλὰ ἔτη. (Ὁρ. καὶ Ν. Κατραμῆ «Φιλολογικὰ Ἀνάλεκτα Ζακύνθου» σελ 300). Ἐν δὲ τῇ ἐν ἔτει 1663 διαθήκῃ τοῦ Κωνσταντῖνου Καψοκέφαλου ἀναγινώσκωμεν «...ὅταν πεθάνω νὰ μὴν τρομίζουνη νὰ φέρουνη μοιρολοήστρα.» (Ὁρ. Σ)γράφον Ζακύνθου Ἰ. Σκουλογένη-σ-142). Ἡ οἰκογένεια Καψοκέφαλου ἐνεγράφη ἐν τῇ Χρυσοβίβῳ μετὰ τῶν εὐγενῶν τῆς νήσου τῷ 1598 αὐτῇ δὲ ἀνήκε καὶ ὁ ἐν τῇ πόλει ναὸς τοῦ Ἁγ. Παντελεήμονος. Τὰς ιστορικοὺς σημειώσεις ἐλάβομεν ἐκ τῶν ἐξῆς πηγῶν. (1) Stampa della famiglia Capsochefalo (2) Reg. Ducale ecc. 1680-1789 pag. 153-230. (3) Reg. Terminazioni ecc. 1764 p. 124 καὶ (4) Ληξιαρχικὰ βιβλία τῶν ναῶν Ἁγ. Παντελεήμονος καὶ Εὐαγγελιστρίας, ἅπαντα ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ ἡμῶν τηροῦμενα.